

Větší ochrana zvířat i čistější ovzduší: Ministři zemědělství a životního prostředí připravují regulaci petard a další zábavní pyrotechniky

8.1.2024 - Lucie Ješátková | Ministerstvo životního prostředí ČR

Použití zábavní pyrotechniky některých kategorií by mohlo být zakázané, nebo povolené jen v přesně uvedeném čase. Omezit by se mohl i její prodej. Jde zejména o pyrotechniku, jejímž hlavním efektem je hluk.

Tyto produkty výrazně škodí zvířatům, zejména psům, ale také řadě hospodářských zvířat. Omezení použití zábavní pyrotechniky by také mělo výrazný efekt na zlepšení kvality ovzduší. Ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL) chce proto spolu s ministrem životního prostředí Petrem Hladíkem (KDU-ČSL) použití, ale i prodej vybraných druhů pyrotechniky omezit.

„V posledních dnech se ke mně dostalo několik smutných příběhů, kdy došlo ke zranění či smrti zvířete v důsledku použití zábavní pyrotechniky. Mluvil jsem například s farmářkou z Olomoucka, které se na farmě na Štědrý den v důsledku použití zábavní pyrotechniky předčasně narodilo mrtvé tele. Svě by o použití petard mohla říct i většina pejskařů. Budu proto iniciovat výrazné zpřísnění pravidel pro prodej a používání zábavní pyrotechniky,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Diskuzi chce ministr Výborný vést také o omezení dostupnosti pyrotechniky, zejména kategorií F2 a F3. *„Prodávat by se například mohla jen ve specializovaných prodejnách, nikoliv ve stáncích nebo supermarketech. Stejně tak se musíme bavit o tom, kdo a kdy by mohl tuto pyrotechniku nadále odpalovat. Podobný model nedávno přijali na Slovensku, budu proto o tématu v pátek hovořit i se svým slovenským kolegou,“ řekl ministr Výborný.*

„Ohňostroje nejsou ničím jiným než kontrolovanými výbuchy, tedy spalovacím procesem v ovzduší. S tím bohužel souvisí výrazné znečištění ovzduší, dopad to má samozřejmě i na zdraví člověka. To chceme změnit, s kolegou ministrem zemědělství Markem Výborným tak budeme chtít zpřísnit pravidla pro prodej a používání pyrotechniky,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík s tím, že změnu předloží pomocí pozměňovacího návrhu. „Aktuálně na Ministerstvu životního prostředí pracujeme na novele zákona o ochraně ovzduší, která čeká na projednání vládou. Změnu chceme prosadit co nejdříve. Ministr Výborný proto podá poslanecký pozměňovací návrh k této novele, tím změňme patřičnou legislativu, tedy zákon o pyrotechnických výrobcích,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

Ministerstvo životního prostředí problematiku zákazu používání pyrotechniky věnuje dlouhodobě v kontextu ochrany přírody ve zvláště chráněných oblastech jako jsou třeba národní parky, nyní pozornost zaměřuje i na omezování jejího prodeje. Jak uvedl ministr Hladík při jedné z posledních návštěv Národního parku České Švýcarsko: *„České Švýcarsko hořelo vyloženě kvůli lidskému selhání, tohle se nesmí opakovat. V Česku je pyrotechnika lehce dostupná, daleko více než v sousedním Německu. Lehce si ji koupíte i v národních parcích, kde je ale její používání přísně zakázáno. Strážci parku tady přitom ani nemají dost pravomocí na to, aby výtržníky zastavili. Prodej pyrotechniky je potřeba regulovat, na to se teď zaměřím.“*

Při použití silvestrovské pyrotechniky dochází k nárůstu zejména koncentrací prachových částic PM10 a PM2,5. Po půlnoci se zvyšují především ve městech, kde je intenzita odpalů nejvyšší. *„Nejhůře na tom jsou náměstí nebo sídliště ve větších městech, kde je vysoká intenzita odpalů a zároveň relativně uzavřený prostor, který omezuje rozptyl znečištění do okolí, a to se tak kumuluje. Na odpalování pyrotechniky pak doplácí místa jako například Brno-Dětská nemocnice, kde se nachází jedna z monitorovacích stanic Českého hydrometeorologického ústavu. Nemocnice se nachází přibližně jeden kilometr od centra Brna. Když se podíváme na data z letošního Silvestra, tak můžeme vidět, že se hodnota o půlnoci zvýšila trojnásobně. V některých letech dosahovaly koncentrace částic PM10 i hodnoty 272 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, což byla ten rok nejvyšší hodnota naměřená na Silvestra v celé České republice. Meziročně se mohou koncentrace lišit, a to v závislosti jak na odpáleném množství, tak také na počasí nebo vzdálenosti odpalů od monitorovacích stanic,“* popsal jednu z konkrétních lokalit v Brně ministr životního prostředí Petr Hladík s tím, že situace, kdy jsou nejvyšší koncentrace z celého zrovna začínajícího roku naměřeny hned po jeho začátku kvůli odpalování pyrotechniky, nejsou dnes ve městech výjimkou.

Velký profesionální ohňostroj vs. drobná zábavní pyrotechnika

Situace bývá nejhorší těsně po novoroční půlnoci ve městech. *„Důležité je také zmínit, že pokud bychom srovnali vliv jednoho velkého profesionálního ohňostroje a vliv hromadného odpalu drobné pyrotechniky během novoročních oslav, jednoznačně výraznější je vliv drobných odpalů na Nový rok. Velké profesionální ohňostroje jsou odpalovány ve vyšší výšce, znečištění se tedy lépe rozptýluje, a také celkové odpálené množství pyrotechniky je výrazně menší,“* dodal Hladík s tím, že částice se pak ukládají do půdy i vody, kterou znečišťují.

Znečištěné ovzduší ovlivňuje také lidské zdraví

Velmi vysoká míra znečištění může mít negativní dopad na zdraví i při krátkodobém vystavení ohňostroji, a to zejména u náchylných osob, jako jsou osoby trpící chronickými dýchacími či kardiovaskulárními potížemi, malé děti nebo starší osoby. Dle odhadů Světové zdravotnické organizace způsobuje špatná kvalita ovzduší 7 milionů předčasných úmrtí ročně, opravdu není třeba si ho zhoršovat i ohňostrojem.

V neposlední řadě je třeba zmínit odpad, který z použité pyrotechniky vznikne a povaluje se po náměstích. Úklid takového odpadu pak stojí města a obce nemalé finanční prostředky. Navíc v případě nevybuchlé pyrotechniky může být tento odpad i nebezpečný. A rizik je celá další řada, například vznik požáru nebo riziko úrazu.

Chcete znát další podrobnosti ohledně letošního Silvestra a znečištění ovzduší? Navštivte web Českého hydrometeorologického ústavu.

Chcete znát další podrobnosti ohledně letošního Silvestra a znečištění ovzduší? Navštivte web Českého hydrometeorologického ústavu.

https://www.mzp.cz/cz/news_20230108_Vetsi-ochrana-zvirat-i-cistejsi-ovzdusi-Ministri-zemedelstvi-a-zivotniho-prostredi-pripravuji-regulaci-petard-a-dalsi-zabavni-pyrotechniky